

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ

БІЛКІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

В ГОДІВЛІ КОРОПА

Київ — 2025

Рецензент:

А. В. Ващенко — старший науковий співробітник лаб. іхтіопатології ІРГ НААН, к. с.-г. н.

Оптимізація використання білків рослинного походження в годівлі коропа : методичні рекомендації / авт.-упор. Дерень О. В., Грицишина Н. В., Запорожець О. М. Київ : Інститут рибного господарства НААН, 2025. 16 с.

Обґрунтовано доцільність використання в годівлі коропа джерел білка рослинного походження для повної або часткової заміни традиційних високопоживних кормових компонентів. Проаналізовано механізм та спектр впливу білкового концентрату сої та соняшникового білкового концентрату на ріст та функціональний стан організму коропа. На основі отриманих результатів визначено норми та методи введення досліджуваних компонентів до раціону коропа. Методичні рекомендації розроблені за результатами науково-технічного завдання 32.00.00.22.П «Розроблення методів удосконалення компонентної бази штучних кормів для коропа за використання білків рослинного походження» упродовж 2024–2025 рр. (ДР № 0124U002397). Рекомендації розраховані на наукових та науково-педагогічних співробітників галузі рибництва та спеціалістів-рибників, суб'єктів рибогосподарської діяльності різних форм власності.

Рекомендації розглянуті координаційно-методичною радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 3 від 13 листопада 2025 року).

Затверджено вченою радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 13 від 14 листопада 2025 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. Обґрунтування перспектив використання кормових компонентів рослинного походження на заміщення тваринного білка у складі кормів для коропа	4
РОЗДІЛ 2. Рекомендації із введення до складу раціону коропа білкового концентрату сої	7
2.1. Ефективність заміщення рибного борошна у складі раціону коропа білковим концентратом сої з огляду на продуктивні показники та функціональні характеристики організму.....	7
2.2. Спосіб застосування білкового концентрату сої при вирощуванні коропа.....	10
РОЗДІЛ 3. Рекомендації щодо застосування соняшникового білкового концентрату у складі раціону коропа	11
3.1. Характеристика показників росту та фізіолого-біохімічні показники організму коропа в результаті згодовування соняшникового білкового концентрату	11
3.2. Спосіб введення соняшникового білкового концентрату до складу кормів для коропа.....	13
ВИСНОВКИ.....	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	15

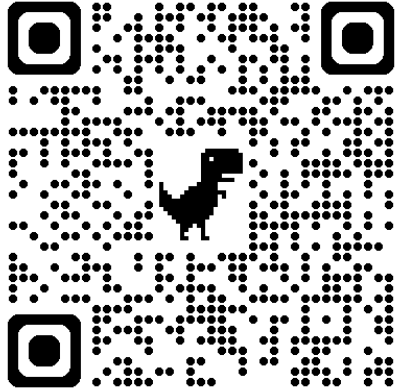
ВСТУП

Дотримання принципів раціональної та збалансованої годівлі риб є визначальним чинником реалізації їхнього генетичного потенціалу росту і розвитку. Оптимізація раціону дає змогу підвищити продуктивні показники за одночасного скорочення витрат кормів.

Ефективність використання кормів істотно залежить від якісного складу та біодоступності протеїну. Традиційно основними джерелами білка у годівлі коропів є компоненти тваринного походження та бобові культури. В умовах зростання дефіциту та підвищення вартості тваринного білка актуальним є пошук альтернативних, економічно доцільних джерел протеїну для кормовиробництва. Відповідно, ключовим завданням є пошук способів заміщення тваринних компонентів рибних кормів, зокрема шляхом підвищення рівня засвоєння поживних речовин із рослинної сировини.

Використання з цією метою рослинних білкових компонентів лімітовано вмістом антипоживних речовин, їх незбалансованим амінокислотним складом, порівняно із тваринними, а також нижчою перетравністю, що може спричиняти додаткове навантаження на метаболічні процеси риб. Проте сучасні технології їхньої обробки — екстракція, ферментація, гідроліз — сприяють підвищенню біодоступності поживних речовин без порушення їх хімічного складу. Сировиною для виготовлення високобілкових та легкозасвоюваних рослинних компонентів може бути горох, кукурудза, соя, рис, соняшник та інші культури. Дослідженнями у рибництві встановлено ефективність використання рослинного білка на заміщення тваринного, відповідно до високого рівня перетравності та біологічної цінності, потенціалу підвищення продуктивних показників та засвоєння поживних речовин.

Отже, результативність повної або часткової заміни традиційних джерел тваринного білка рослинними визначається їх доступністю, вартістю та відповідністю біологічним потребам риб.

Репозиторій Інституту рибного
господарства НААН:
<https://repo.if.org.ua/index.php>

Оптимізація використання білків рослинного походження в годівлі коропа : методичні рекомендації

Відповідальний редактор: Симон М. Ю.
Верстка: Архангельський Є. Ю.
Літературний редактор: Швець Т. М.
Коректор: Люткевич І. С.

Інститут рибного господарства НААН,
вул. Обухівська, 135, м. Київ-164, 03164
Електронна адреса: info.iforgua@gmail.com;
тел.: +38 (044) 227-01-86.

Підписано до друку 18.12.2025 р., протокол вченої ради № 14.
Формат 60×84/16. Папір офс. Замовл. №16. Друк офсетний.
Наклад 100 прим. Друкарня ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 02166, м. Київ,
вул. Кубанської України, 45 Б, оф.16, тел.: +38(044) 353-85-58